

Rovfuglegruppens årsmøde på Fangel Kro 2. november 2019

Deltagere: Søren Andersen, Niels Peter Andreasen; Johannes Bang, Dorthe Colditz, Per Ekberg, Luise Ekberg, Holger Hansen, John Holm, Jørgen Jensen, Steen Kryger, Jørgen Terp Lauersen, Jan Tøttrup Nielsen, Lars Fenger Nielsen, Geoffry Preston, Per Rasmussen, Kurt Storgaard, Jørgen Staun, Poul Dam og HB medlem Hans Meltofte.

Gæster: Thomas Vikstrøm og Daniel P Eskildsen til ca. kl.15:00

Afbud: Flemming Broksø

Velkomst

Styregruppen består af Per Ekberg (sekretær), Flemming Broksø, Lars Fenger og Steen Kryger. Per Ekberg bød velkommen til årsmødet, og der var en præsentationsrunde, som viste, at der repræsentation fra Bornholm til Kolding og Thy.

Velkommen til nyt medlem Jørgen Staun, som har censusområde på Nordlangeland.

Ordstyrer: Lars Fenger Nielsen.

Referent: Steen Kryger.

De almindelige ynglearter i Danmark – resultater v. Jan Tøttrup Nielsen

Jan har bearbejdet indeks på baggrund af resultater fra 2011 – 2019.

Der kører i øjeblikket 8-10 projekter som indsender resultater til Jan.

Dette er grundlag for indeks for de almindelige arter, men der mangler væsentlige tal fra den meget store Kolding-gruppe.

Der blev spurgt ind til Kurts tal. Kolding-gruppen vil gerne publicere undersøgelserne samlet, hvorefter tallene kan indkøres i Jans indeks. Der er ikke nogen plan for publicering. De kan kun overkomme at indsamle data, men ikke bearbejde dem.

Hans opfordrede til at der bliver søgt penge via f.eks. en fond.

Duehøgen er den eneste art, hvor der er publiceret, så der er styr på bestandsudviklingen.

Musvåge og spurvehøg kan der ikke laves landsdækkende indeks for pga. manglende data.

Hans E. Jørgensen har lige publiceret ” Ynglefugle i Østdanmark 1970-2010”, som giver mulighed for at lave et estimat af bestandene for alle arter på Sjælland i dette århundrede.

Duehøge bestanden er nedadgående, der er ikke krise endnu, men det er bekymrende.

Per fortalte, at musvågebestanden er nærmest kollapsede i Gribskov, formodentlig mangel på mus og er tilsvarende vigende flere steder.

Spurvehøgebestanden er afhængig af vintervejret, men er i tilbagegang, måske pga. mangel på egnet ynglebeplantninger. Koldingområdet er mere stabilt.

Resultater fra Atlas III, punkttællinger og vores undersøgelser.

Atlasundersøgelsen er fra 2014-17.

Den udviser en vis bias pga. rovfuglegruppens arbejde. Fx er hvepsevågen mere udbredt i Koldingområdet end nord og syd for (iflg. Atlasundersøgelsen), men dette er formodentlig ikke tilfældet.

Kolding-gruppens tal er kommet med for Atlasperioden.

Husk det er udbredelse og ikke bestandstal.

Vest for israndslinjen er der generelt tyndere besat med rovfugle end resten af landet.

Bestandstallene fra punkttællingerne for spurvehøg viser en langsomt faldende tendens over hele perioden fra 1975 for sommer, mens vintertallene først er faldende inden for de sidste 15 år, hvilket passer med rovfuglegruppens opfattelse.

Til gengæld findes spurvehøgen nu i flere kvadrat.

Duehøg kom først med i punkttællingerne sidst i 1980'erne, med en sommertilbagegang efter 2000.

Vinterbestanden ser ud til at blive suppleret med fugle nordfra.

Udbredelsen ser ud til at være lidt mindre i Atlas III, hvilket afspejler tilbagegangen.

Lærkefalk i kragereder i elmaster er værd at holde øje med.

Der har været en stigning i kvadrater med lærkefalk i Atlas III.

Hedehøg har ynglet i et enkelt kvadrat på Bornholm i ATLAS II, men ikke fundet i Atlas III.

Musvågens punkttællingstal starter i 1975, og viser en stigning frem til en udfladning omkring 2000, men måske en tendens til svagt fald efter 2010.

De mere specielle arter, som lærkefalk, rød glente og hvepsevåge, er svære at finde som ynglefugle, og er formodentlig underrapporteret.

Rørhøg, havørn og glente viser pæne fremgange både i Atlas - og punkttællings- undersøgelserne. Fiskeørn er først kommet med i Atlas II, men viser spredning og fremgang i det små.

Tårnfalken er meget følsom for kolde vintre, hvilket afspejles i punkttællingstallene. Udbredelsen er stadig landsdækkende.

Kasseprojekter kan stadig hjælpe tårnfalkebestanden lokalt.

Alle opfordres til selv at kikke ind på Atlas-hjemmesiden.

Atlas-bogen kommer 2020.

13.30-14.15 GPS-mærkning af havørn v. Daniel Palm Eskildsen

Daniel fortalte om DOF's projekt der GPS-havørn, som også kaldes "Havørnen som naturambassadør". Projektet er blevet forlænget til 2019-2021.

Daniel viste rutekort for GPS-mærkede ørne, lagt ind på kort over beskyttede naturområder, hvilket viste at havørnene havde en klar præference for disse områder.

Man var også interesserede i om ungerne benyttede yngleområdet længere end beskyttelsesperioden februar til august.

Der er ca. 10 havørne der er kollideret med vindmøller i Danmark.

I foråret 2018 var der flere ørne der døde af fugle influenza H5N6. En var smittet i Danmark, hvilket kunne ses pga. senderen.

Hans mente, at det var et stort fremskridt, at man kunne GPS mærke fugle, i forhold til almindelig ringmærkning.

Der kom nogen diskussion af sendere/loggere på fugle, for og imod.

14.15-14.45 Vandrefalke - status v. Niels Peter Andreasen

Niels Peter havde en frisk iagttagelse af vandrefalk fra "Fangel Kros baghave".

Niels Peter gennemgik status på bestanden af vandrefalke.

21 lokaliteter med fugle i ynglesæsonen, deraf 13 par med i alt 33 unger. 14 blev ringmærket.

Niels Peter fortalte om et specielt falkepars adfærd, der havde ynglet på Møns klint flere år, men som havde ændret adfærd på samme redested i 2017 og 2019.

De skifter som regel redested p.gr.a. parasitter hver sæson med undtagelse af favoritstedet på Storeklint, som tidligere er blevet brugt flere år i træk, men det nuværende par har skiftet mellem Storeklint og Sækkepiben hver sæson de seneste fire år.

Det interessante er, at vi har mulighed for at følge al adfærd inde i redehulen på Sækkepiben, og derfor har kunnet sammenligne adfærden i 2017 og 2019 med de samme to fugle. Den iagttagelse af ændring i adfærd har jeg ikke observeret tidligere hos andre par. Og har ikke kunnet finde eksempler i artikler eller litteratur.

Der kommer muligvis webcam op på Mønbroen, for at undersøge fødevalget.

14.45-15.15 Formål med rovfuglegruppens årsmøder v. Styregruppen

På forespørgsel fra Niels Peter om de 9 vandrefalkeobservatører kunne deltage i årsmødet ville styregruppen gerne have Rovfuglegruppens mening om dette.

Da økonomien er stram, var der flere muligheder:

- At deltagerne selv betalte for forplejning.
- At ikke alle deltagere fra Vandrefalkegruppen kom samme år.

Koldinggruppen og til dels Allerødgruppen har medlemmer, som ikke deltager, så der er mulighed for at flere kunne deltage.

Generelt var der positiv stemning for at der kom nye (måske yngre) deltagere med.

Kunne vi lave en afstemning om forskellige modeller til, hvordan flere kommer med til rovfuglegruppens årsmøde? Styregruppen undersøger, hvor mange der er interesserede i at deltage på rovfuglegruppens årsmøder. Vi vil gerne tilbyde unge at deltage, og vi kan henvende os til ungdomsudvalget for at få unge med ud i skoven, men vi skal huske, at det fungerer bedst med 2, som kan støtte hinanden.

15.45-16.15 Rød Glente i Danmark og på Fyn v. Per Rasmussen

Per fortalte om bestandsudviklingen i Danmark og på Fyn (21 sikre ynglepar på Fyn) og 2 par på Langeland som noget nyt.

Der findes en glentegruppe på Fyn.

Per mente at den røde glente har gode muligheder for at brede sig i Danmark.

Noget tyder på at den bruger de redetræer der er tilgængelige.

Indrapporteringen af rød glente til DOFbasen er ikke særlig retningsgivende for bestanden. I 2019 er der indrapporteret 87 par i DOFbasen, mens Jan har talt 41 par i Nordjylland. På Sjælland er der kun indrapporteret 15 par, men vi mener at der er ca. 70. Den samlede danske bestand vurderes til at være ikke under 200 par.

Dette viser at DOFbasen ikke bruges særlig konsekvent for rovfugle.

80% er i Jørgens undersøgelse tro mod tidligere ynglesteder.

16.15-17.00 Duehøg – hvordan står det til med bestanden? v. Per Ekberg

Per fortalte om duehøgen i Gribskov, som fra 2007 til i dag er faldet fra 21 til 3 par (2019).

Dette betegner Per som et kollaps.

I 2009 forsøgte Per at registrere duehøg i alle Nordsjællands skove, hvilket gav min. 58 par, som er decimeret til 23 par i 2019.

Hvad årsagen er, er svært at sige entydigt. Forfølgelse, sygdom (fugleinfluenza) eller forstyrrelser (mountainbike). Naturstyrelsens holdning til rovfuglereder kunne godt ønskes bedre. De holder ca. 20 m's afstand fra rederne, både med fældning og andre aktiviteter. Hans kommenterede, at Gribskovdistriktet skal skaffe hovedparten af Naturstyrelsens indtægtsgrundlag, hvilket kan forklare den manglende hensyntagen.

Ynglefund af duehøg hemmeligholdes nu på DOFbasen.

Kurt orienterede om, at Koldinggruppen i 1999 havde 78 par, som er faldet til 42 par.

Søren og Steen orienterede om, at henholdsvis Allerødområdet og Hareskovene også har fået halveret deres duehøgebestand.

17.00-17.30 Fiskeørn i Danmark – hvordan går det? V. Luise Ekberg

Luise fortalte at fiskeørnen genindvandrede i Danmark i 1994. I 2008 forsøgte et par og i dag er bestanden oppe på 6 reder med 10 unger i 2019.

I 2011 kom den første rede i Gribskov og 2018 den næste. Luise havde konstateret, at hvis han og hun ankommer til redepladsen tidsmæssigt tæt på hinanden, er der større chance for ynglesucces. Der har været webkamera på reden i Vandmosen siden 2017, hvilket har givet nye muligheder for undersøgelser af bl.a. fødevalget. Fiskeørnene i Gribskov er begyndt at fange hornfisk og fladfisk, hvilket tyder på, at de har skullet fiske i saltvand og dermed langt fra reden.

Det har været problematisk at få afspærret skovvejen, der går direkte under reden i Harager Hegn, men det er lykkedes og den bliver afspærret i 2020.

Forstyrrelser er formodentlig årsag til mislykket yngel i 2018 og 2019, da ørnene forlader reden i min. 1 time efter en forstyrrelse. Hannen har haft vanskeligt ved at finde en hun, som har villet blive ved reden og Luise mener at have observeret 3 forskellige hunner ved reden.

17.30-18.00 Eventuelt og forslag til næste år!

Rovfuglegruppen startede ifølge Hans med, at der i 1963 i Ganløse blev nedsat en Giftkomité pga. tyndskallede æg. I 1970 i Ganløse afholdtes et Rovfuglesymposium, og 2 år efter blev rovfuglegruppen etableret. Det betyder, at jubilæet er i 2022.

Hans mener, at vi bør fejre det med et symposium og en ny status over Danmarks rovfugle, som efterfølger til Hans E. Jørgensens bog fra 1989, og hans artikel i 1998 i DOFT (tal kun til 1996).

Hans foreslog, at denne status udkommer som et Jubilæumsskrift fra rovfuglegruppen i DOFT i 2022. Vi skal være opmærksomme på, at det tager mindst 9 måneder fra det er skrevet til det kommer i bladet, så vi skal være tidligt ude. Derfor bør symposiet afholdes som Rovfuglegruppens årsmøde i 2021. hvor manuskripterne skal være klar til aflevering.

Vi nedsatte en gruppe til planlægning af arrangementet og der skal laves en gruppe, som planlægger årsrapporten til DOFT.

Umiddelbare forslag til indlæg på arrangementet ud over en status for hver art:
Grønland og Knud Falk
Projekt ørn Daniel f.eks.

Jørgen, Steen og Holger udgør den indledende gruppe til forberedelse af jubilæumsarrangementet, som kunne være på Dalum Landbrugsskole kl. 10 -18 med efterfølgende middag for Rovfuglegruppens medlemmer. Midler til symposium og trykning af jubilæumsnummeret af DOFT skal søges indenfor det kommende år.

Ang. billeder: spørg Hans Erik Jørgensen og Per Bomholt om de har gamle billeder.

Jan ville gerne deltage i den skriftlige del til DOFT.

Forslag til næste år er tidligere forslag, som ikke er blevet til noget endnu:

- Lars Maltha og droner.
- Måske Thomas Bregnballe skulle fortælle om havørn og skarv
- Forslag om giftstoffer i havørne ved Mona Jacobsen.
- Knud Falk og ringmærkning af vandrefalk i Grønland.

HUSK at indsende årsresultaterne til Jan Tøttrup, så han kan få tallene registreret.